

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FILOZOFSKI FAKULTET

PETI MEĐUNARODNI INTERDISCIPLINARNI SIMPOZIJUM

SUSRET KULTURA

Zbornik radova

Knjiga I

Novi Sad
2010

2

Izdavač

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet
www.ff.uns.ac.rs

Urednice

Prof. dr Ljiljana Subotić
Prof. dr Ivana Živančević-Sekeruš

Recenzenti

Prof. dr Mitja Krajncan, Ljubljana
Prof. dr Ljudmil Spasov, Skoplje
Prof. dr Biljana Šimunović-Bešlin, Novi Sad

Dizajn korica

Gabriel Radatović, www.g2fdesign.com

Štampa

KriMel, Budisava

Tiraž

500

Izvršni odbor

Prof. dr Ivana Živančević-Sekeruš
Doc. dr Gordana Štasni
Doc. dr Marija Stefanović
Prof. dr Kornelija Farago
Doc. dr Srđan Šljukić
Doc. dr Spomenka Budić
Doc. dr Ivana Đurić-Paunović
Ljiljana Crveni
Igor Lekić
mr Igor Novaković
Maja Hovanjski

ISBN 978-86-6065-065-0

Organizacioni odbor

Prof. dr Ljiljana Subotić
Prof. dr Vladislava Gordić-Petković
Prof. dr Milenko Perović
Prof. dr Julijana Beli-Genc
Prof. dr Iren Lanc
Prof. dr Dejan Mikavica
Prof. dr Miodrag Radović
Prof. dr Dubravka Valić-Nedeljković
Prof. dr Svetlana Kostović
Prof. dr Ivan Jerković
Prof. dr Snežena Gudurić
Prof. dr Ofelia Meza
Prof. dr Julijan Tamaš
Prof. dr Dušanka Mirić
Prof. dr Mihal Harpanj
Doc. dr Srđan Šljukić
Prof. dr Jasmina Grković-Mejdžor
Prof. dr Ljiljana Pešikan-Ljuštanović
Ljiljana Crveni, sekretar

Programski odbor

Prof. dr Ljiljana Subotić
Prof. dr Ivana Živančević-Sekeruš
Prof. dr Biljana Šimunović-Bešlin
Dr. habil. Svetlana Tolstoj, Rusija
Prof. dr Ana Krečmer, Univerzitet u Beču, Austrija
Prof. dr Sofija Vrcelj, Univerzitet u Rijeci, Hrvatska
Prof. dr Zvonko Kovač, Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska
Prof. dr Neven Hrvatić, Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska
Prof. dr Ala Tatarenko, Nacionalni univerzitet *Ivan Franko* u Lavovu, Ukrajina
Prof. dr Mihal Babiak, Univerzitet *Komenski* u Bratislavi, Slovačka

Štampanje Zbornika finansijski pomogli

Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije
Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj
Grad Novi Sad – gradska uprava za kulturu

Dušan Stamenković
Univerzitet u Nišu
Filozofski fakultet
dukiss@gmail.com

UDK: 811.111'367.625:811-163.41'367.625
81'255.2:6

PAST PROGRESSIVE I NJEGOVI SRPSKI EKVIVALENTI U SVETLU SEMANTIČKIH OSOBINA GLAGOLA

Apstrakt: Rad prevashodno ispituje prevodne mogućnosti u procesu prevodenja oblika *past progressive* sa engleskog na srpski. Polazište poređenja u ovom radu je u semantičkim osobinama glagola (*stativnost, trajanje, teličnost i homogenost*) i u mogućnostima očuvanja ovih osobina prilikom prevodenja. Uvažavanje razgraničenja između glagolskog vida i tipa glagolske situacije omogućava da se u ovom radu kontrastiranje razdvoji od ustaljene navike da se glagolski vid vezuje za vreme i vremenski sistem u okviru jezika. Ovo omogućava nalaženje opštijih tačaka poređenja, a to dalje u većoj meri otkriva razlike između dva jezička sistema u pogledu pristupa glagolskom vidu i tipu glagolske situacije.

Ključne reči: *semantičke osobine, past progressive, prevodenje, glagolski vid, tip glagolske situacije*

1. UVOD

1.1. Ciljevi rada

Osnovni zadatak ovog rada je ispitivanje prevodnih ekvivalenata kod prevodenja oblika *past progressive* (prošlog razvojnog glagolskog oblika) sa engleskog jezika na srpski jezik, sa polazištem poređenja u analizi semantičkih osobina koje postoje u konkretnim glagolskim oblicima koji se prevode, kao i u načinu održanja ovakvih osobina u dobijenom prevodu. Pri tom će se voditi računa o činjenici da postoji razlika u uticaju glagolskog vida (*aspect*) i tipa glagolske situacije (*Aktionsart*) na prevodenje pomenutog glagolskog oblika sa engleskog na srpski jezik. Stavljanje akcenta na semantičke osobine glagola će pomoći da se u kontrastiranju izražavanja ove tradicionalno vremenske konstrukcije nađu opštiji zajednički elementi, koji su dalje u skladu sa željom da se potvrdi suštinska razlika u dva jezička sistema kada su u pitanju glagolski vid i tip glagolske situacije.

1.2. Semantičke osobine glagola

Problem komparabilnosti u ovom radu je rešen time što je polazište, odnosno *tertium comparationis*, poređenja oblika *past progressive* i njegovih ekvivalenata u srpskom u semantičkim osobinama glagola. Ovde se ne radi o semantičkim osobinama koje predstav-

ljaju deo leksičkog značenja glagola, iako u određenoj meri mogu imati uticaja na rečničku definiciju određenog glagola. Semantičke osobine glagola koje se razmatraju u ovom radu određuju gramatičko ponašanje određenih glagolskih oblika. Njihova selekcija je u ovom slučaju vršena na osnovu toga u kojoj meri su one povezane sa glagolskim vidom i tipom glagolske situacije. One su u velikoj meri preuzete iz Vendlerove tipologije (Vendler 1967), dopunjene kasnijim saznanjima, te tako obuhvataju: (a) *Stativnost/dinamičnost*, tj. postojanje ili nepostojanje razvoja, procesa ili segmenata u glagolskoj situaciji (Comrie 1976: 48-50). Tipično stativni glagoli su *believe* i *know*, a dinamični *swim* i *push a cart*. (b) *Teličnost/ateličnost* (ciljnost/neciljnost), odnosno postojanje ili nepostojanje cilja i prirodne omeđenosti situacije, nakon čega se situacija okončava. Progresivna upotreba glagola može biti telična ili atelična, a ako je telična progresivni oblik ne naznačava da li je cilj dostignut; u Deklerkovoju klasifikaciji, ovakve situacije bi se označile kao ciljne (*telic*), ali neomeđene (*unbounded*) (Declerck 1979: 767-770). Deklerk uvodi i nultu teličnost, za dvoznačne slučajeve kakav je *The endless procession walked by the church* (Declerck 1979: 768). Tipično ciljni glagoli su *draw a circle* i *reach*, a neciljni *swim* i *know*. (c) *Trajanje/trenutnost*, ili odsustvo istog označava da situacija traje određeno vreme, ili trajanja nema (Novakov 2005: 27; Vendler 1967). Potrebno je i napraviti razliku između trajanja i imperfektivnosti – imperfektivnost znači da se situacija sagledava i da se istovremeno obraća pažnja na njenu unutrašnju strukturu, dok trajanje jednostavno znači da određena situacija traje neko vreme (Comrie 1976: 41). Glagoli koji poseduju trajanje su *paint a picture* i *swim*, a trenutni glagoli su *spot* i *recognize*. (d) *Homogenost/heterogenost* određuju da li neki deo glagolske situacije ‘odudara’ od okoline u pogledu kvaliteta. Ona implicitno postoji u radu Z. Vendlera, a L. Brinton je izdvaja kao zasebnu (Vendler 1967; Novakov 2005: 15, Brinton 1988: 28-29; Dowty 1979: 60). Homogeni glagoli su *run*, *know*, *believe*, a heterogeni *push a cart* i *recover from an illness*. U engleskom jeziku tip glagolske situacije, između ostalog, definiše da li je određeni glagol u mogućnosti da se koristi u obliku koji ima progresivni vid ili nije. Prema tipu glagolske situacije, glagole delimo na aktivnosti (*activities*), stanja (*states*), ostvarenja (*accomplishments*) i dostignuća (*achievements*). Sva pomenuta četiri tipa (pri čemu stanja netipično, kao izuzetak) imaju mogućnost da se nađu u obliku *past progressive*, s tim što neki od njih pri takvoj upotrebi menjaju osnovno i poprimaju sekundarno značenje.

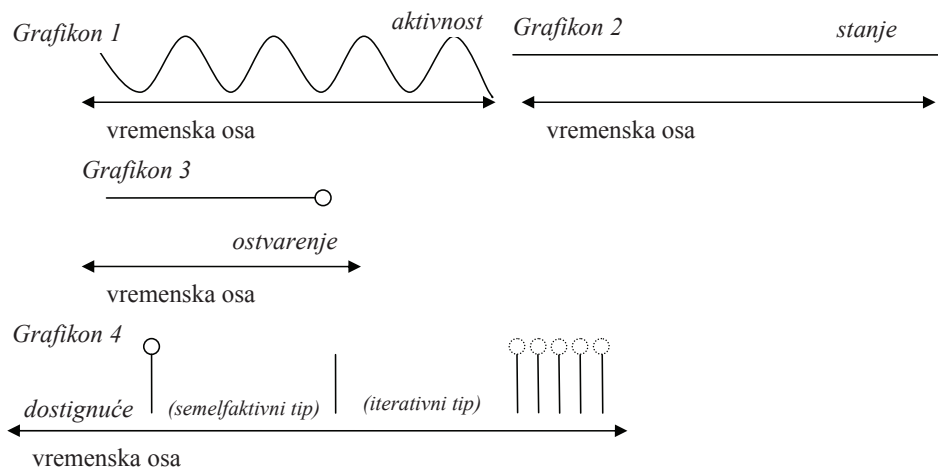
	aktivnost	stanje	ostvarenje	dostignuće	(semelfaktivi)
stativnost	n	p	n	n	n
trajanje	p	p	p	n	n
cilj	n	n	p	p	n
homogenost	p	p	n	/	/

p – najčešće postoji; n – najčešće ne postoji

Tabela 1. Tipovi glagolske situacije i osobine glagola

(Na osnovu: Novakov 2005: 30; Brinton 1988: 29; Vendler 1967)

U odnosu na vremensku osu, ova četiri tipa glagolske situacije možemo prikazati ovako:

Grafikoni 1-4. Tipovi glagolske situacije

Iz navedene tabele, koja predstavlja kombinovani prikaz semantičkih osobina glagola kod više autora, najpre možemo videti razlog zbog koga Vendler smatra stanja i dostignuća glagolskim tipovima situacija koje po svojoj prirodi ne mogu imati progresivni vid – ovakav zaključak uslovljava pojavu stativnosti u prvom, odnosno odsustvo trajanja u drugom slučaju. Istovremeno osobine dinamičnosti i/ili trajanja, po njemu omogućavaju upotrebu progresivnog vida i ono, kao što je rečeno, postoji kod aktivnosti i ostvarenja (Vendler 1957: 146).

2. PAST PROGRESSIVE I NJEGOVO PREVOĐENJE: ANALIZA KORPUSA

2.1. Analiza

Progresivnost, odnosno neprogresivnost glagolskog oblika se, bez obzira na tip glagolske situacije, u engleskom jeziku određuje na osnovu toga da li su glagol *biti* i sadašnji particip deo glagolske konstrukcije, dok se u prevodu na srpski jezik ovakva opozicija održava morfološkim sredstvima, u obliku prefiksa, sufiksa i infiksa, pri čemu se glagolska situacija predstavlja kao struktura (imperfektivni vid) ili celina (perfektivni vid). Ovakvo viđenje progresivnosti potiče iz analiza dvojice autora – Komrija i Riđanovića, koje su nastale sinhrono, a i danas predstavljaju jedan od najzastupljenijih načina shvatanja glagolskog vida (Comrie 1976; Riđanović 1976). I u engleskom i u srpskom jeziku postoji tesna veza između pomenutih semantičkih svojstava i glagolskog vida, u našem slučaju oblika *past progressive*. Ukoliko poredimo načine na koje glagolski vid i tip glagolske situacije funkcionišu pri upotrebi oblika *past progressive*, čini se da su semantičke osobine

dovoljno opšte da predstavljaju pogodan treći element prema kome se poređenje vrši (*tertium comparationis*). Obeležja na osnovu kojih se poređenje vrši mogu biti semantičkog, sintaksičkog ili distributivnog karaktera (Đorđević 2004: 54). Uporedivost, a zatim i sličnost glagolskih situacija iskazanih u primerima iz korpusa engleskog i srpskog jezika se može ustanoviti na osnovu univerzalnih obeležja koje ove semantičke osobine nose, kao i njihovih kombinacija. Ove osobine su toliko univerzalne da ih možemo smatrati nadjezičkim svojstvima i time predstavljaju elemente koji bi se kod kognitivnih semantičara mogli registrovati i na nivou *slikovnih shema*, što im istovremeno pripisuje pretkonceptualni karakter i status univerzalije. Prema tome, treći element poređenja u ovom radu je semantičke prirode, a poređenje će se vršiti paralelnom analizom distribucije glagolskih situacija, u cilju boljeg razumevanja realizacije semantičkih svojstava u dva jezika.

2.2. Teličnost i ateličnost

Teličnost, odnosno postojanje cilja, je u srpskom jeziku najbitnije semantičko obeležje glagola jer se na sintaksičkom nivou ne može neutralisati, što je slučaj u engleskom jeziku (Raković 2008: 107). U srpskom jeziku postojanje cilja u okviru glagolske situacije praktično određuje da li neki glagol možemo koristiti u situacijama u kojima se javlja perfektivni ili imperfektivni vid. Postojanje cilja u srpskom znači perfektivnost, a odsustvo imperfektivnost. S druge strane, u engleskom jeziku cilj se neutrališe pri izboru glagolskog vida. Cilj u engleskom obliku *past progressive* može da postoji, ali se ne zna da li je postignut ili ne. U analizi prevođenja glagolskih situacija koje imaju obeležje teličnosti – dostignuća i ostvarenja – vidimo da se, iako neutralizovano u engleskom originalu, obeležje postojanje cilja u velikoj meri javlja u prevodu na srpski jezik. Od ukupno 12 situacija sa neutralizovanim ciljem u čak 9 slučajeva dolazi do pojave cilja u prevodu na srpski, ovoga puta cilj je jasno izražen i nimalo neutralizovan. Neki od primera održanja cilja su: (1a) *The Steward was coming to make sure...*; (1b) *Domoupravitelj je došao da proveri...*; (2a) *While she was here, her daemon was coming out of our bedroom*; (2b) *Dok je bila ovde daimon je izašao iz naše sobe*. U prvom (1) primeru dostignuće je prevedeno dostignućem, dok je u drugom (2) ostvarenje prevedeno ostvarenjem, s tim što se u drugom primeru „sipao vino u čašu“ može smatrati i aktivnošću. U oba slučaja je cilj na neki način „vraćen“ upotrebom glagola sa svršenim vidom prilikom prevođenja na srpski. Bitno je navesti i da ovo „vraćanje cilja“ ima i svoje posledice – naime, kod prevođenja dostignuća, javlja se razlika u značenju u originalu i prevodu: „was coming to make sure...“ ne znači da je „on došao“, već da je otpočeo proces dolaženja. U ovom slučaju, prevod na srpski praktično dovršava započeto. U ovakvim slučajevima, prevod na srpski, može da potvrdno odgovori na pitanje da li je cilj dostignut, odnosno određuje ono što *past progressive* ostavlja neodređenim. Obeležje postojanja cilja se održava i onda kada se prirodno ostvarenje prevodi dostignućem (3) – u ovom slučaju eliminiše se trajanje, o čemu će kasnije biti reči: (3a) *She had soon slipped back into her Oxford voice, and now she was acquiring a gypitian one...*; (3b) *Vrlo brzo je napustila svoj oksfordski izgovor i poprimila cingarski...*. Zanimljiva je i činjenica da se dešava da glagolske situacije koje nemaju cilj u engleskom poprime ovo obeležje. Ovo se dešavalo u prevođenju aktivnosti, koje u srpskom prelaze u dostignuća (u 12,1% ukupnog broja aktivnosti, odnosno 11,1% ukupnog broja situacija sa ciljem).

Primeri ove pojave u korpusu su: (4a) *..., but the daemon on his shoulder was shuffling her feathers ...*; (4b) *..., ali daimon na njegovom ramenu je stresao perje...*; (5a) *The man she was addressing, ..., was shrugging and spreading his hands*; (5b) *Čovek kome se obraćala, ..., slegao je ramenima i širio ruke*; (6a) *They were carrying between them a heavy case...*; (6b) *Zajedno su uneli težak sanduk...* U ostalim slučajevima (88,9%) situacije koje nemaju cilj u engleskom, nisu imale cilj ni u srpskom jeziku. Razlogom za prevođenje aktivnosti dostignućem u prvom i drugom slučaju (4 i 5) možemo smatrati činjenicu da se u oba slučaja u engleskom jeziku nadovezuju dva glagola, pa se dobijeno dostignuće može smatrati kao prevodiočev način da iskaže sukcesivnost dve radnje, odnosno da prvi glagol načini početkom aktivnosti iz drugog glagola. U okviru primera (5), prevedenoj glagolskoj situaciji možemo još pripisati i obeležje iterativnosti. U trećem primeru (6), prevođenje aktivnosti dostignućem je samo izbor prevodioca. Na primer, „*were carrying between them a heavy case*“ se jednako moglo prevesti i aktivnošću iz srpskog jezika – „*unosili su težak sanduk*.“ Prevodiočev izbor na neki način određuje i početak i kraj aktivnosti, a čitaocu se ostavlja da zaključi dužinu trajanja situacije. Ostaje još pomenuti i slučajeve u kojima se cilj gubi (odnosno ostaje neutralizovan) u prevodu sa engleskog na srpski. Ovo se dešavalo u slučajevima u kojima su se dostignuća i ostvarenja prevodila aktivnostima: (7a) *Farder Coram was making a note*; (7b) *Otac Koram je beležio*; (8a) *While they were agreeing with Lee Scoresby what to play and for what stakes, ...*; (8b) *Dok su se dogovarali sa Lijem Skorsbijem šta će igrati i u koliki ulog, ...* U prvom primeru je ostvarenje (7), a u drugom dostignuće (8) prevedeno aktivnošću, ali je istovremeno moguće i zaključiti da je u oba slučaja nesmetano moglo doći i do očuvanja i istovremenog ostvarenja cilja, s tim što bi u tim slučajevima došlo do pomenute nepreciznosti – u ovakvim situacijama prevodilac bira između eliminacije cilja i njegove realizacije.

2.3. Stativnost i dinamičnost

Stativnost i dinamičnost su, uz trajanje i trenutnost, u engleskom jeziku mnogo bitnije za određenje glagolskog vida (Raković 2008: 107). Stanja predstavljaju jedini tip glagolske situacije u kome postoji stativnost. U analizi korpusa vidimo da su stanja uvek bila prevedena stanjem (u 100% slučajeva). Primeri ovakvog prevođenja su sledeći: (9a) *He was wearing traveling clothes*; (9b) *Na sebi je imao putnu odeću*; (10a) *He knew what Lyra was feeling*; (10b) *Džeri je znao kako se Lajra oseća*. Glagolske lekseme sa osobinom stativnosti koje se obično ne koriste u progresivnom obliku, kao što vidimo, ipak mogu da se nađu u ovom vidu, s tim što u velikom broju ovih slučajeva ove lekseme poprimaju određena sekundarna svojstva. U prvom od dva navedena primera (9) leksema iz engleskog jezika ima sekundarno obeležje privremenosti, što joj na neki način daje dinamičnost. Kroz prevod dolazi do svojevrsnog „oživljavanja“ osobine stativnosti (koja je u engleskom privremeno suspendovana) i gubljenja progresivnim vidom prouzrokovane dinamičnosti u prevodu sa engleskog na srpski jezik. Drugi primer, sa glagolom *feel* (10), pokazuje da ipak postoji mogućnost da se stativnost održi i pri upotrebi progresivnog vida, a ova stativnost opstaje i u prevodu na srpski jezik. Kada je u pitanju dinamičnost, na osnovu rezultata analize korpusa, može se reći da se ona održava u svakom slučaju prevođenja dinamičnih glagolskih situacija sa engleskog na srpski jezik: (11a) *It was said that the Tartars had in-*

vaded Muscovy, and were surging north to St. Petersburg, ...; (11b) *Pričalo se da su Tatari ušli u Moskoviju i da krče put ka Sankt Peterburgu, ...; (12a) ...and then he was kneeling to slip a piece of card under the mug; (12b) ...onda kleče i gurnu komad kartona ispod šolje.* Bilo u slučaju da se glagolska situacija prevodi istim (primer 11 – aktivnost – aktivnost) ili različitim tipom glagolske situacije (primer 12 – aktivnost – dostignuće), svojstvo dinamičnosti se kroz prevod zadržava. Bilo koja od prevodnih kombinacija koja uključuje aktivnosti, dostignuća ili ostvarenja garantuje očuvanje dinamičnosti radnje prilikom prevođenja sa engleskog na srpski: (13a) *Heads were nodding all over the Zaal; (13b) Glave su klimale po celoj dvorani.* U ovom slučaju, dinamičnost prevoda obezbeđena je time što se kroz prevod održalo svojstvo iterativnosti.

2.4. Trajanje i trenutnost

Analizom korpusa dolazimo do podatka da su glagolske situacije koje sadrže trajanje u 51 od 57 slučajeva (što iznosi 89,5%) bile prevedene imperfektivnim vidom i glagolskom situacijom koja ima trajanje u srpskom jeziku, bez obzira do koje od prevodnih kombinacija je došlo: (14a) *Iorek Byrnison was dismantling a gas-engined tractor that had crashed; (14b) Jorek Birnison je rasklapao slupani traktor s plinskim motorom.* U nešto više od 10% slučajeva je trajanje u prevodu na srpski nestalo i bivalo zamenjeno trenutnošću: (15a) *...and then he was kneeling to slip a piece of card under the mug; (15b) ...onda kleče i gurnu komad kartona ispod šolje; (16a) She had soon slipped back into her Oxford voice, and now she was acquiring a gyptian one, ...; (16b) Vrlo brzo je napustila svoj oksfordski izgovor i poprimila cingarski, ...* U prvom slučaju (15) je aktivnost prevedena dostignućem, dok je u drugom (16) ostvarenje prevedeno dostignućem. U oba slučaja je korišćen perfektivni vid u srpskom jeziku. Dok u prvom slučaju odabrana glagolska situacija deluje sasvim opravdana, jer su u pitanju dve kraće uzastopne radnje, u drugom slučaju se na mesto glagola *poprimiti* lako mogao staviti i glagol sa imperfektivnim vidom – *poprimati*, pri čemu bi prevod bio precizniji, a trajanje sačuvano. Trenutni glagoli, tj. oni koji pripadaju tipu glagolske situacije dostignuća, mogu da se nađu u obliku *past progressive*, i u tom slučaju, baš kao što je bio slučaj sa stanjima, često poprimaju sekundarne karakteristike. Obeležje koje glagoli bez prirodnog trajanja poprimaju najčešće jeste iterativnost, koja može da ima uticaj na prevod dostignuća sa engleskog na srpski: (17a) *Heads were nodding all over the Zaal; (17b) Glave su klimale po celoj dvorani.* U ovom slučaju glagol *nod*, koji je sam po sebi dostignuće, već u samoj progresivnoj upotrebi u engleskom poprima obeležje iterativnosti, što dalje uslovljava njegov prevod nesvršenim glagolom *klimati* (a ne *klimnuti*), čime ova glagolska situacija stiče trajanje koje se obično ne vezuje za glagol *nod*. Iz opisa oblika *past progressive* smo mogli videti da se pri njegovoj upotrebi trajanje određenih glagola može naglasiti. Ovo je posebno uočljivo onda kada se prevode ostvarenja, a naglašavanje trajanja najčešće uslovljava prevođenje ostvarenja imperfektivnim vidom: (18a) *Iorek Byrnison was dismantling a gas-engined tractor that had crashed; (18b) Jorek Birnison je rasklapao slupani traktor s plinskim motorom.* Ovakva progresivna upotreba glagola ostvarenja i njihovo prevođenje srpskim imperfektivnim vidom ih skoro dovodi na nivo aktivnosti, ali postojanje cilja, iako neutralisanog, ostavlja situaciju u domenu ostvarenja. Očuvanje trenutnosti je u korpusu 80%, a jedini slučaj

prelaska trenutne situacije u trajnu je prevođenje dostignuća aktivnošću, koje se desilo usled činjenice da dostignuća u engleskom mogu da poprime sekundarnu karakteristiku koju možemo obeležiti kao označavanje „perioda pre dostizanja krajnje tačke“ (Raković 2008: 109), koja ovu glagolsku situaciju produžava, a što se dalje oslikalo kroz prevod na srpski jezik: (19a) *While they were agreeing with Lee Scoresby what to play and for what stakes, ...*; (19b) *Dok su se dogovarali sa Lijem Skorsbijem šta će igrati i u koliki ulog, ...*

2.5. Homogenost i heterogenost

Homogenost je u prevodu na srpski održana u 45 od 50 slučajeva (90%), a razlog tome je taj što su i aktivnosti i stanja (homogeni tipovi glagolske situacije) u najvećem broju slučajeva bili prevedeni aktivnostima, odnosno stanjima: (20a) *He was wearing traveling clothes*; (20b) *Na sebi je imao putnu odeću*. U preostalih 10% slučajeva nije došlo do prelaska homogene situacije u heterogenu, već do gubljenja celokupnog trajanja, a samim tim i smisla da se uopšte razmatra homogenost ili heterogenost tih glagolskih situacija, jer bez trajanja nema ni kvaliteta tog trajanja. Ovo se desilo u pet slučajeva u kojima je aktivnost prevedena dostignućem: (21a) *Pantalaimon was clinging to her, an ermine again*; (21b) *Pantalaimon se čvrsto uhvatio za nju, ponovo kao hermelin*. Prevod kod ovog primera (21) bi jednako mogao da bude i „držao za nju“, pri čemu bi se trajanje održalo. Nasuprot ovome, bilo je slučajeva u kojima je heterogena glagolska situacija prelazila u homogenu – ovakva homogenizacija se desila u slučajevima u kojima je ostvarenje iz engleskog prevedeno aktivnošću iz srpskog jezika: (22a) *...when she'd seen him last, he was preparing an expedition to Lapland...*; (22b) *...kad ga je poslednji put videla, spremao se za ekspediciju u Laponiju...*; (23a) *Farder Coram was making a note*; (23b) *Otac Koram je beležio*. U prvom primeru (22) srećemo se sa ostvarenjem koje ima neutralizovan cilj (*unbounded*). Do homogenizacije u prevodu dolazi zbog odluke da se tranzitivni glagol *to prepare (obj.)* prevede netranzitivnim *spremati se (za)*, pri čemu je bio moguć i prevod tranzitivnim glagolima *spremati (obj)* ili *pripremati (obj)*. U drugom primeru (23) do homogenizacije dolazi zbog gubitka objekta glagola *to make* i samim tim gubitka cilja glagolske situacije.

3. ZAKLJUČCI

Kao što je rečeno u uvodu, osnovni zadatak ovog rada je bilo ispitivanje prevodnih ekvivalenata u prevođenju oblika *past progressive* sa engleskog jezika na srpski jezik, pri čemu je polazište poređenja bilo u analizi semantičkih osobina koje se ispoljavaju u konkretnim glagolskim oblicima koji se prevode i u stepenu održanja ovakvih osobina u dobijenom prevodu. Od ukupno 238 manifestacija semantičkih svojstava u engleskom originalu, 216 njih je zadržano u prevodu na srpski, što iznosi 90,8%. Ovaj veoma visoki stepen održanja semantičkih svojstava nam kazuje da su glagolski sistemi dva jezika dovoljno kompatibilni da omoguće visoku prevodivost teksta sa jednog jezika na drugi. Najviši stepen održanja semantičkih svojstava srećemo kod para stativnost/dinamičnost, dok je kod ostalih semantičkih osobina procenat održanja manji – najmanje održanje je zabeleženo kod održanja heterogenosti glagolske situacije (71,4%). U nekoliko slučajeva smo mogli videti da su se semantička svojstva menjala na osnovu odluke prevodioca, ali smo još i

videli da su se razlike javljale usled razlika u dva jezička sistema. Sistemska razlika koja se vidi u činjenici da u engleskom jeziku glagolske lekseme i fraze pripadaju određenom tipu glagolske situacije, a govornici imaju mogućnost da izaberu vidski oblik u skladu sa onim što žele da izraze, dok u srpskom jeziku istovremeno bira i vidski oblik i tip glagolske situacije svakako predstavlja teškoću za prevodioca i komplikuje izbor adekvatnog prevodnog ekvivalenta. Semantička svojstva su se gubila i usled uticaja sadržaja konteksta, kao i neposredne okoline glagolske situacije koja se prevodi (leksički i gramatički elementi koji joj prethode ili nakon nje slede). Uz to, dodatne poteškoće se javljaju usled pojavljivanja sekundarnih svojstava, koja se sreću pri upotrebi određenih tipova glagolske situacije u obliku *past progressive*. Kod ovakvih svojstava mogli smo videti uticaj iterativnosti, privremenosti i označavanja perioda pre dostizanja krajnje tačke. Još jedna stvar koju bi trebalo spomenuti je prilično različiti status stanja u jednom i u drugom jeziku – za razliku od engleskog, u srpskom jeziku se stanja mnogo lakše aktiviraju prilikom upotrebe progresivnog vida, odnosno imaju sposobnost da se pretvore u aktivnost. Dalje proučavanje, a pre svega istraživanje sprovedeno na većem korpusu, uvećalo bi mogućnosti za analiziranje ponašanja semantičkih svojstava u prevodu oblika *past progressive* sa engleskog na srpski jezik, a potpuna slika kretanja semantičkih osobina bi se mogla dobiti tek kada bi se uključile i ostale glagolske konstrukcije i kada bi kontrastiranje bilo izvedeno u oba smera.

Napomena: Rad je izrađen u okviru kursa *Kontrastivna proučavanja jezika*, na doktorskim studijama jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, pod mentorstvom prof. dr Predraga Novakova.

LITERATURA

- Brinton, Laurel J. (1988). *The Development of English Aspectual Systems*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Comrie, Bernard (1976). *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Declerck, Renaat (1979). "Aspect and the bounded/unbounded (telic/atelic) distinction". U: *Linguistics* 17: 761-794.
- Dowty, David R. (1979). *Word Meaning and Montague Grammar*. Berlin: Springer.
- Đorđević, Radmila (2004). *Uvod u kontrastiranje jezika. šesto izdanje*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Novakov, Predrag (2005). *Glagolski vid i tip glagolske situacije u engleskom i srpskom jeziku*. Futura: Novi Sad.
- Raković, Svetlana (2008). "Engleski Past Progressive i njegovi srpski ekvivalenti (leksičko-aspektualna analiza)". Magistarski rad. Univerzitet u Novom Sadu.
- Riđanović, Midhat (1976). *A Synchronic Study of Verbal Aspect in English and Serbo-Croatian*. Cambridge: Slavica Publishers.
- Vendler, Zeno (1967). "Verbs and times" (a revised version). In: *Linguistics in Philosophy*. 97-109. Ithaca: Cornell.

Izvori za korpus:

Pullman, Philip (1995/2007). Northern Lights. London: Scholastic Ltd.

Pulman, Filip (1995/2002). Severna svetlost. (prev. Dropulić, Nenad). Beograd: Laguna

Dušan Stamenković

PAST PROGRESSIVE AND ITS SERBIAN EQUIVALENTS
IN THE LIGHT OF THE SEMANTIC FEATURES OF VERBS

Summary

The main goal of this paper is to test possible translation equivalents in the process of translating *past progressive* from English into Serbian. The main grounding of the comparison in this analysis is in the semantic features present in verbs (primarily *stativity*, *duration*, *telicity* and *homogeneity*) and in the possibilities of preserving these features while translating *past progressive* into Serbian. By recognizing the difference between *aspect* and *Aktionsart*, this paper will to avoid linking this comparison to the traditional tense analysis and to various time-related issues. This may allow us to find more general points of comparison and thus bring us closer towards seeing clearer differences between the two language systems, at least when their aspectual sub-systems are in question.

SADRŽAJ

REČ DEKANICE NA OTVARANJU SIMPOZIJUMA.....	5
IZVODI IZ RECENZIJA.....	7
I	
SUSRETI KULTURA I MEDIJI SUSRETI KULTURA I TEATAR I FILM	9
<i>Ágnes Matuska</i> EXPLORING VERSIONS OF REALITY: MULTIMEDIA AND THEATRE IN CONTEMPORARY ADAPTATIONS OF SHAKESPEARE	11
<i>Mirna Sindičić Sabljo</i> KAZALIŠTE OKRUTNOSTI KAO KRITKA ZAPADNJAČKOG KAZALIŠTA - SUSRET ANTONINA ARTAUDA S BALIJSKIM KAZALIŠTEM	17
<i>Gheorghe Glodeanu</i> MIRCEA ELIADE SAU FASCINAȚIA SPECTACOLULUI	23
<i>Sava Anđelković</i> AUTORSKI SUBJEKAT I ISPOLJAVANJA IDENTITETA U BALKANSKIM DRAMAMA SA TEMOM RATNIH SUKOBA 1991-1999.	31
<i>Manuela Poggi</i> TEXTE WIE KÖRPER. DAS VERFAULENDE WORT BEI HEINER MÜLLER.....	39
<i>Danica Aćimović</i> SRPSKI JEZIK KAO KULTURNI BEKRAUND U KONTEKSTU AMERIČKIH I EVROPSKIH FILMOVA.....	49
<i>Svetlana Rajičić-Perić</i> IGRA U KNJIŽEVNOSTI KAO UNIVERZALNI KULTURNI FENOMEN.....	57
<i>Мирко Милетић</i> МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ И ИНТЕРКУЛТУРАЛНОСТ ХИПЕРТЕКСТА.....	65
<i>Stefano Adamo</i> THE PARODY OF CULTURAL AND LINGUISTIC STEREOTYPES IN ASTERIX.....	75

<i>Dubravka Valić Nedeljković</i> MULTIJEZIČNI JAVNI SERVIS VOJVODINE – IZAZOVI I OGRANIČENJA	83
<i>Laura Spariosu</i> JEZIČKA ANALIZA TV PROGRAMA JAVNOG MEDIJSKOG SERVISA VOJVODINE NA RUMUNSKOM JEZIKU	91
<i>Дејан Пралица</i> АНАЛИЗА МЕДИЈСКОГ ДИСКУРСА СТРАНИХ РАДИЈСКИХ ПРОГРАМА „БИ-БИ-СИ“ и „ДОЈЧЕ ВЕЛЕ“ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	99
<i>Владимир Баровић</i> ПИСАЊЕ МЕЂУРАТНОГ ДНЕВНОГ ЛИСТА „ДАН“ О МЕЂУНАЦИОНАЛНИМ ОДНОСИМА У ВОЈВОДИНИ ТРИДЕСЕТИХ И ПОЧЕТКОМ ЧЕТРДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВЕКА.....	107
<i>Jelena Kleut</i> IZVEŠTAVANJE ŠTAMPE U SRBIJI O „EVROVIZIJI“	115
<i>Daniela Matić</i> ODNOS PREMA STARIJIM OSOBAMA U HRVATSKIM TISKANIM MEDIJIMA..	123
<i>Sonja Filipović-Kovačević</i> VIZUELNI AMALGAMI U KULTURI MODERNOG REKLAMIRANJA.....	135
<i>Jasna Uhlarik</i> KULTURNI SADRŽAJI U SLOVAČKIM MEDIJIMA U VOJVODINI.....	147
II INTERKULTURALNOST I OBRAZOVANJE	153
<i>Marko Jurčić, Ivan Markić</i> MODELIRANJE KOHEZIJE ŠKOLSKOG RAZREDA U KONTEKSTU INTERKULTURALNIH ODNOSA	155
<i>Mirjana Benjak, Vesna Požgaj Hadži</i> OD MULTIKULTURALIZMA KA INTERKULTURALIZMU.....	163
<i>Grozdanka Gojkov, Aleksandar Stojanović</i> NATIONAL IDENTITY AND THE ENCOUNTER OF CULTURES FROM THE ANGLE OF THE GIFTED	173
<i>Svetlana Kostović, Jelena Đermanov, Tamara Borovica</i> IZAZOVI INTERKULTURALNOSTI I NEFORMALNO OBRAZOVANJE	185
<i>Мара Ђукић, Јелена Ђерманов</i> МУЛТИКУЛТУРНА ОСЕТЉИВОСТ КАО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА НАСТАВНИКА (rad se nalazi u Knjizi II)	1269

<i>Sladana Zuković, Jasmina Klemenović, Spomenka Budić</i> ŠKOLA U FUNKCIJI RAZVOJA INTERKULTURALIZMA.....	193
<i>Josip Ivanović</i> UREĐENA MULTIKULTURALNOST PRETPOSTAVKA INTERKULTURALNOSTI U OBRAZOVANJU	199
<i>Ксенија Кончаревић</i> КУЛТУРОЛОШКИ САДРЖАЈИ У НАЈСТАРИЈОЈ СРПСКОЈ ХРЕСТОМАТИЈИ ЗА УЧЕЊЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА (Руска читанка Ј. Павловића из 1873.).....	205
<i>Ангела Месарош-Живков</i> ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ У НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ВИСОКИХ ШКОЛА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА.....	213
<i>Slobodan Balać</i> TRADICIONALNA MUZIKA.....	221
<i>Albina Milanov</i> KULTUROLOŠKI PRISTUP U NASTAVI KNJIŽEVNOSTI	229
<i>Smiljana Zrilić, Vesna Bedeković</i> MODELIRANJE KULTURE ŠKOLE U KONTEKSTU INTERKULTURALNIH I SOCIJALNIH KOMPETENCIJA NASTAVNIKA (rad se nalazi u Knjizi II)	1277
III SUSRETI KULTURA I OBRAZOVANJE	235
<i>Neven Hrvatić, Marija Sablić</i> KULTURA KAO POLAZIŠTE U IZRADI NACIONALNOG KURIKULUMA.....	237
<i>Olivera Gajić, Jovana Milutinović</i> OBRAZOVANJE U MUZEJU: SUSRET KULTURNIH PARADIGMI	247
<i>Milica Andevski, Dušan Ristić</i> OBRAZOVANJE ODRASLIH I NOVE KULTURE UČENJA.....	255
<i>Љиљана Петровачки, Љиљана Недељков</i> ТРАДИЦИОНАЛНА НАРОДНА КУЛТУРА И САВРЕМЕНИ УЧЕНИК	263
<i>Milka Oljača, Svetlana Kostović, Marijana Kosanović</i> LEARNING ENVIRONMENT IN THE CLASSROOM AND INTEGRATION ROMA CHILDREN IN PROCESS OF EDUCATION.....	273
<i>Snežana Babić-Kekez, Jelena Kriš-Piger</i> INKLUZIJA ROMSKIH UČENIKA U SREDNJIM ŠKOLAMA U VOJVODINI	283
<i>Tijana Dabić</i> VEČITA BORBA ZA NAPRETKOM U OBRAZOVANJU	289

<i>Radmila Djaković</i> UTICAJ SPOLJNIH FAKTORA NA NIVO JEZIČKE KOMPETENCIJE KOD UČENIKA OSNOVNE ŠKOLE	297
<i>Irena Golubović-Ilić</i> UTICAJ KULTURNIH PARADIGMI NA MODELE OBRAZOVANJA: mesto, uloga i značaj laboratorijsko-eksperimentalne metode kroz istoriju.....	303
<i>Снежана Ладичорбић, Мелита Гомбар</i> КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НАСТАВНИХ САДРЖАЈА О ПРИРОДИ И ДРУШТВУ У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И РЕПУБЛИЦИ МАЂАРСКОЈ	311
IV INTERKULTURALNOST I MULTIKULTURALNOST	319
<i>Ivan Čolović</i> NAŠA BRAĆA, NAŠI PRIJATELJI Prilog antropologiji međunarodnih prijateljstava	321
<i>Витомир Вулетић</i> О НЕКИМ МЕТОДОЛОШКИМ ПИТАЊИМА СУСРЕТА КУЛТУРА.....	329
<i>Dragan Žunić</i> SMISAO RAZLIČITOSTI, SMISAO SUSRETA	335
<i>Michal Babiak</i> POSTMODERNA KULTURA I UMETNOST IZMEĐU MULTIKULTURALNOG STANJA I INTERKULTURALNE VIZIJE	341
<i>Božo Milošević</i> UNIVERZALNOST I MULTIKULTURALNI RELATIVIZAM U NAUCI (Kritički osvrt na epistemološku kritiku)	347
<i>Срђан Шљукић</i> СУКОБ ИЗ УГЛА ДРУШТВЕНЕ И КУЛТУРНЕ ДИНАМИКЕ	355
<i>Anna Kretschmer</i> SRPSKA I RUSKA KULTURNA PARADIGMA U OSVIT NOVOG DOBA (kraj stare Pravoslavne Slavije)	363
<i>Radivoj Stepanov</i> REGIONALIZACIJA SRBIJE: U SUSRET ILI NASUPROT EVROPSKOJ POLITIČKOJ KULTURI?	373
<i>Ljubinko Pušić</i> KULTURA ANTIURBANOSTI KAO PRAKSA TRANZICIJSKIH PROCESA U SRBIJI.....	381

<i>Dragan Prole</i> ODISEJ I AVRAM <i>Jedan filozofski susret</i> (rad se nalazi u Knjizi II).....	1285
<i>Biljana Stikić</i> JEDAN ASPEKT SAVREMENE KULTURE: NATPISI O PRIMERENOM OPHOĐENJU U JAVNIM USTANOVAMA.....	389
<i>Monika Bala</i> TAMO GDE SE KULTURE SUSREĆU: NARACIJE O 'SOPSTVU' KROZ UTICAJ RAZLIČITOSTI ŽIVOTNE PRIČE MAĐARSKE DIJASPORE U VOJLOVICI.....	395
<i>Beata Thomka</i> KULTURNI I PORTABL IDENTITET.....	403
<i>Марица Шљукић</i> НЕКЕ ОСОБЕНОСТИ ОРГАНИЗАЦИОНЕ КУЛТУРЕ ИНДУСТРИЈСКИХ ПРЕДУЗЕЋА У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ДРУШТВУ.....	409
<i>Милош Марјановић</i> РОМИ У ОКРУЖЕЊУ ДРУГИХ КУЛТУРА.....	417
<i>Вирђинија Поповић</i> ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ОДНОСИ У РУМУНСКОЈ КУЛТУРИ.....	427
<i>Zoran Poposki</i> ENCOUNTERS ON THE BORDER.....	437
<i>Ivana Bančević Pejović</i> THE CULTURE OF THE COLONIZED VS. THE CULTURE OF A COLONIZER IN THE WORKS OF B.WONGAR, KEN KESEY, WENDY LILL AND MARIA CAMPBELL.....	443
V JEZIK I KULTURA.....	449
<i>Јасмина Грковић-Мејџор</i> О ПРАСЛОВЕНСКИМ ФОРМУЛАМА ЗАКЛИЊАЊА У СТАРОСРПСКИМ ПОВЕЉАМА.....	451
<i>Biljana Mišić-Ilić</i> JEZIČKI I KULTURNI ASPEKTI GOVORNOG ČINA ZABRANJIVANJA IZ UGLA KONTRASTIVNE PRAGMATIKE.....	463
<i>Tvrtko Prčić</i> NAŠA JEZIČKA KULTURA IZMEĐU JEZIČKE NORME, PSEUDONORME I BEZNORME: IMA LI KRAJA?.....	471

<i>Margita Šnel-Živanović</i> NEMAČKE, SRPSKE I MAĐARSKЕ IZREKE NA „KUVARICAMA“ I U SPOMENARIMA U VOJVODINI.....	479
<i>Душанка Мирић</i> О СЕМАНТИЧКОМ СТАТУСУ ОДОБРАВАЊА – НЕОДОБРАВАЊА.....	487
<i>Duško Vitas</i> КАКО КО ПУТУЈЕ ОКО SVETA?.....	495
<i>Љиљана Суботић</i> СИНТАКСИЧКО-СЕМАНТИЧКА И ЛЕКСИЧКА СТРУКТУРА КЛЕТВИ (Компаративна анализа клетви на корпусу српске и македонске народне поезије).....	503
<i>Edita Andrić</i> OSLOVLJAVANJA U MAĐARSKOM I SRPSKOM JEZIKU	515
<i>Милош Луковић</i> ОКОЛНОСТИ НАСТАНКА И ПРИМЕНА ТЕРМИНОЛОШКОГ РЕЧНИКА JURIDISCH-POLITISCHE TERMINOLOGIE FÜR DIE SLAVISCHEN SPRACHEN OESTERREICHS. VON DER KOMMISION FÜR DIE SLAVISHEN JURIDISCH- POLITISCHE TERMINOLOGIE. DEUTSCH-KROATISCHE, SERBISCHE UND SLOVENISCHE SEPARAT-AUSGABE ИЗ 1853. ГОДИНЕ.....	523
<i>Savka Blagojević</i> DA LI SE U AKADEMSKOM PISANJU ZA MEĐUNARODNU DISKURSNU ZAJEDNICU (I DALJE) MOGU IDENTIFIKOVATI ELEMENTI AKADEMSKIH OBRAZACA SOPSTVENE KULTURE?	531
<i>Ana Makišova</i> SLOŽENICE SA AFIKSOIDIMA.....	539
<i>Александр Дмитриевич Дуличенко</i> ВСТРЕЧА ЯЗЫКОВ: ЮГОСЛАВО-РУСИНСКИЙ МИКРОЯЗЫК В ЮЖНОСЛАВЯНСКОМ КОНТЕКСТЕ	545
<i>Daniilo Capasso</i> DANTE ALIGIJERI, PRONALAZAČ KOMUNIKABILNOSTI ITALIJANSKOG JEZIKA	561
<i>Urkom Aleksander</i> KORPUSNA LINGVISTIKA U OKRUŽENJU SRBIJE I ZADACI RAZVOJA SRPSKOG KORPUSA.....	567
<i>Ana Halas</i> RAZVOJ STAVOVA PREMA STANDARDNOM ENGLESKOM.....	575

VI

LEKSIČKO-SEMANTIČKE PROMENE
U SVETLU SUSRETA KULTURA.....583*Rajna Draguhević*
ВЕРБАЛНЕ АСОЦИЈАЦИЈЕ КРОЗ ЛЕКСИЧКЕ ОДНОСЕ И КУЛТУРУ .....585*Miroslav Dudok*
LEKSIČKA KATEGORIZACIJA U SLOVAČKOM I SRPSKOM JEZIKU .....593*Snežana Gudurić*
SLIKA, ZVUK I ZNAČENJE: KRETANJE REČI KROZ JEZIKE I KULTURE .....601*Dragana Drobnjak*
FRANCUSKE POZAJMLJENICE U SRPSKOM ŽARGONU .....609*Suzana Jurin**Petra Žagar Šoštarić*
ABBREVIATED WORD FORMS AS CONSEQUENCE OF COMMUNICATION
INFLUENCED BY ENGLISH LANGUAGE AND ANGLO-SAXON CORPORATE
IDENTITY IN THE MANAGEMENT OF GERMAN CORPORATIONS.....615*Nadežda Silaški**Biljana Radić-Bojanić*
PREMIJER KAO TRENER SPORTSKOG TIMA
– SPORTSKE METAFORE ZORANA ĐINĐIĆA .....625*Nataša Milivojević*
MOTION EXPRESSIONS AND FRAMING IN ENGLISH AND SERBIAN .....633*Rodika Ursulesku-Miličić*
SPACIJALNOST U RUMUNSKOM I SRPSKOM JEZIKU .....641*Radmila Lazarević*
MORFOSINTAKSIČKE OSOBENOSTI PRIDJEVA
ZA BOJE U ITALIJANSKOM I SRPSKOM JEZIKU .....649*Mira Milić*
ENGLISH-BASED VERSUS SERBIAN-BASED SYNONYMS
IN THE NOVELS OF BORISLAV PEKIĆ.....655*Dušan Stamenković*
PAST PROGRESSIVE I NJEGOVI SRPSKI EKVIVALENTI
U SVETLU SEMANTIČKIH OSOBINA GLAGOLA.....663*Sandra Čaušević*
UPOTREBA ANGLICIZAMA U ŽARGONU MLADIH 673

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

316.7(082)

**МЕЂУНАРОДНИ интердисциплинарни симпозијум Сусрет
култура (5 ; 2009 ; Нови Сад)**

Zbornik radova. Knj. 1 / Peti međunarodni interdisciplinarni
simpozijum "Susret kultura" , 1. decembar 2009, Novi Sad ;
[organizator] Filozofski fakultet, Novi Sad ; [urednici Ljiljana
Subotić, Ivana Živančević-Sekeruš]. - Novi Sad : Filozofski fakultet,
2010 (Budisava : KriMel). - 685 str. ; 24 cm

Tiraž 500. - Rezimei na engl. jeziku uz svaki rad.

ISBN 978-86-6065-065-0

a) Мултикултуралност - Интердисциплинарни приступ - Збор-
ници b) Културни плурализам - Интердисциплинарни приступ
- Зборници

COBISS.SR-ID 253588743